

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากประชากรทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จะทำให้สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนา เศรษฐกิจ พัฒนาสังคม และประเทศชาติต่อไป ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาสรุปว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 1- 12) รัฐบาลกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) มุ่งให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพของคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งร่างกาย สติปัญญา ทักษะ ความสามารถ ให้เทียบพร้อมทั้งคุณธรรมและความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ห้อย่างมี เหตุผล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลักความพอประมาณในการ ดำเนินชีวิต เป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพและเป็น ธรรม (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549 : 47) รัฐบาลได้ใช้นโยบายปฏิรูป การศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ ขยายโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางและทั่วถึง มีคุณภาพและมาตรฐาน ตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงความสามานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือ ของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 23 (4) กล่าวถึงการจัดการศึกษานั้น ความสำคัญ ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง และกล่าวถึงการให้สถานศึกษาดำเนินการ จัดกระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 24 (2) ฝึกทักษะ

กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา และในมาตรา 24 (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ, 2546 : 11 - 12)

นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวนโยบายหลักในการจัดการศึกษา ของชาติที่มุ่งเน้นให้ทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้ทุก ๆ คนในชาติมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการจัดและ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา ได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ โดยมีจุดเน้นแก้ปัญหาการอ่าน การเขียน ส่งเสริมการอ่าน การคิด วิเคราะห์ และทักษะการเรียนรู้ในระดับสูง จากจุดเน้นดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่านรักการเขียน และรักการค้นคว้า มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการมีทักษะ และศักยภาพในการจัดการ สื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยจัด กระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะความสามารถในการอ่าน คิดและเขียน จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 4)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้น เพื่อเป็น กลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก และเป็นกลไก สำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและ ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามเจตนารมณ์ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ยังเป็นหลักสูตร ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน จึงกำหนดให้การจัดการเรียนรู้ เป็นไปตามแนวทางที่มุ่งเน้น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ จริง ปฏิบัติจริง ในทุก ๆ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ทุกระดับชั้น

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระหนึ่ง ที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ให้แนวการจัดการเรียนการสอนว่า

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาสังคม เน้นการสอนภาษาในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และคิดได้อย่างชาญฉลาด รอบคอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทยจะต้องเน้นการรักภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษา โดยสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นบุคคลที่มีความรู้ดีมีทักษะกระบวนการคิด การจัดการ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี สามารถแสวงหาความรู้ ทั้งตนเอง ทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อความสงบสุขของตนเองและสังคม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นการพัฒนาจิตใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิต และดำเนินชีวิตที่ดีงาม มีความคิด การปฏิบัติและการตัดสินใจด้วยตนเองอย่างถูกต้อง (กรมวิชาการ, 2544 ก : 1-2)

ในการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรที่กำหนดให้ และมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาการได้อย่างแจ่มแจ้งด้วยความรวดเร็ว และช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนในการอธิบายหรือยกตัวอย่างให้ผู้เรียนมองเห็นภาพพจน์ได้อย่างใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด (สุนทร คำวงศ์, 2543 : 1-2) นวัตกรรมทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียน มีความมั่นใจในการดำเนินการเรียนการสอน เพราะจะลดเวลาในการเตรียมการล่วงหน้าช่วยเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมมากขึ้น สามารถถ่ายทอดประสบการณ์และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ดี และนอกจากนี้ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาในกรณีที่ขาดแคลนครูได้อีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 24) เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ถือเป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทโดยตรงกับระบบการศึกษา โดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สามารถนำเสนอและการแสดงผลด้วยระบบสื่อต่าง ๆ ทั้งในด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหวและวีดิโอและสามารถสร้างระบบการมีปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบ ทำให้การเรียนรู้ยุคใหม่ประสบความสำเร็จด้วยดี (ยีน ภู่วรรณ, 2546 : 47-48) ในปัจจุบันนักการศึกษาและนักวิจัย ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในบทบาทเป็นผู้สอนอย่างกว้างขวาง ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งใน

ประเทศและต่างประเทศ (ถนอมพร เลหาจรัสแสง, 2541 : 2-3) พบว่า การเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์มีบทบาทเป็นผู้สอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น เมื่อเทียบกับวิธีสอนแบบปกติ ที่ใช้ครูเป็นผู้สอน

การเรียนการสอนในปัจจุบัน ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยสนับสนุนทางด้านการศึกษา ซึ่งได้เริ่มมีบทบาทและเพิ่มมากขึ้น การที่นำเอาคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดการศึกษาและใช้กระบวนการเรียนการสอน ทำให้เกิดสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่ง ที่เรียกว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) หรือ CAI ซึ่งมีวิธีการเรียนโดยการจัดโปรแกรมเพื่อการเรียนการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อช่วยถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ไปสู่ผู้เรียน (วุฒิชัย ประสารสอย, 2543 : 10) ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการเสนอเนื้อหาเรื่องราว เพื่อการสอนหรือทบทวน การทำแบบฝึกหัด เกมการศึกษา สถานการณ์จำลอง การสาธิต และการทดสอบวัดผลเป็นต้น ซึ่งการเรียนนั้นมีการโต้ตอบกันตลอดเวลา ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง สามารถที่จะแสดงผลลัพธ์บางประการให้ผู้เรียนดูได้ ผู้เรียนจะรู้สึกว่าได้รู้แล้วเข้าใจ อยากรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนานได้ (ยีน ภู่วรรณ, 2546 : 7) การเรียนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ถือเป็นการนำเอาสื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีระดับสูงมาใช้ในการเรียนการสอน สามารถปฏิสัมพันธ์กันได้ระหว่างนักเรียนกับคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังตอบสนองข้อมูลที่ผู้เรียนป้อนเข้าไปได้ทันที ซึ่งเป็นการช่วยเสริมแรงนักเรียน (กิดานันท์ มลิทอง, 2548 : 157)

โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ปัจจุบันมีผู้เรียนจำนวน 2,605 คน มีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 119 คน มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ ก้าวมันทันโลก อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในด้านการเขียน การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ตามศักยภาพ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเองมีสุขภาพแข็งแรง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีทักษะชีวิต มีทักษะการจัดการและใช้เทคโนโลยี สร้างสำนึก ในความเป็นไทย รักชาติ รักท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาลิ่งแวดล้อม (โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม, 2546 : 1-23)

ผู้ศึกษาได้สำรวจข้อมูลของผู้เรียนจากบันทึกผลการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านมา ทั้งจากการประเมินด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ และจากการประเมินตามสภาพจริง จากแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยเรื่อง สำนวนไทย (บันทึกหลังสอน) พบว่า ผู้เรียนไม่สามารถบอกความหมายของสำนวนไทย นำไปใช้ในบริบทที่กำหนดให้ หรือบริบท

ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันได้ เพราะบางสำนวนมีความหมายโดยนัย ใช้ถ้อยคำกินความมาก มักมีการเปรียบเทียบ ทำให้ผู้เรียนมีปัญหาในการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของสำนวนไทย จึงทำให้การประเมินผลของผู้เรียนมีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย(กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม. 2552 : 5) เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ และเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้ศึกษาซึ่งเป็นผู้สอนโดยตรงพบว่าผลจากการที่ขาดสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย ธรรมชาติของภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิด ความต้องการและความรู้สึก สื่อที่ใช้สอนส่วนใหญ่เป็นเอกสารประกอบการสอน สื่อสารได้ทางเดียวเท่านั้น ไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนไม่สามารถทบทวนความรู้ที่เรียนผ่านมาได้ และไม่สามารถศึกษาหาความรู้ใหม่หรือหัวข้อใหม่ที่ต่อเนื่องกันมาล่วงหน้าได้ ทำให้ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งของผู้เรียน

จากสภาพปัญหาที่ผู้ศึกษาพบในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคมและความสำคัญของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้ศึกษาจึงได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ประกอบด้วยภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว ผู้เรียนสามารถนำมาศึกษาด้วยตนเอง สื่อการสอนนี้สื่อสารได้หลายทาง ได้ตอบได้ ผู้เรียนสนุกกับการเรียน ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่อง สำนวนไทย ผู้ศึกษาคาดหวังว่าการจัดการเรียนรู้โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งเป็นบทเรียนแบบมัลติมีเดีย มีทั้งภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว สื่อสารได้หลายทางและประกอบด้วยเนื้อหาที่สมบูรณ์ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จะสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน มีความสุขกับการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง สำนวนไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่ม

ควบคุม

4. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น

5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น

6. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตการศึกษา

I. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 10 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียน 500 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยมีหน่วยสุ่มเป็นห้องเรียน จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียน 96 คน จากนั้นทำการคัดเลือกด้วยวิธีการจับสลากอีกครั้ง เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

กลุ่มทดลองเป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ที่เรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น จำนวน 48 คน

กลุ่มควบคุมเป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 ที่เรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 48 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาระหว่างวันที่ 3 พฤษภาคม 2553 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม 2553 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 12 ชั่วโมง

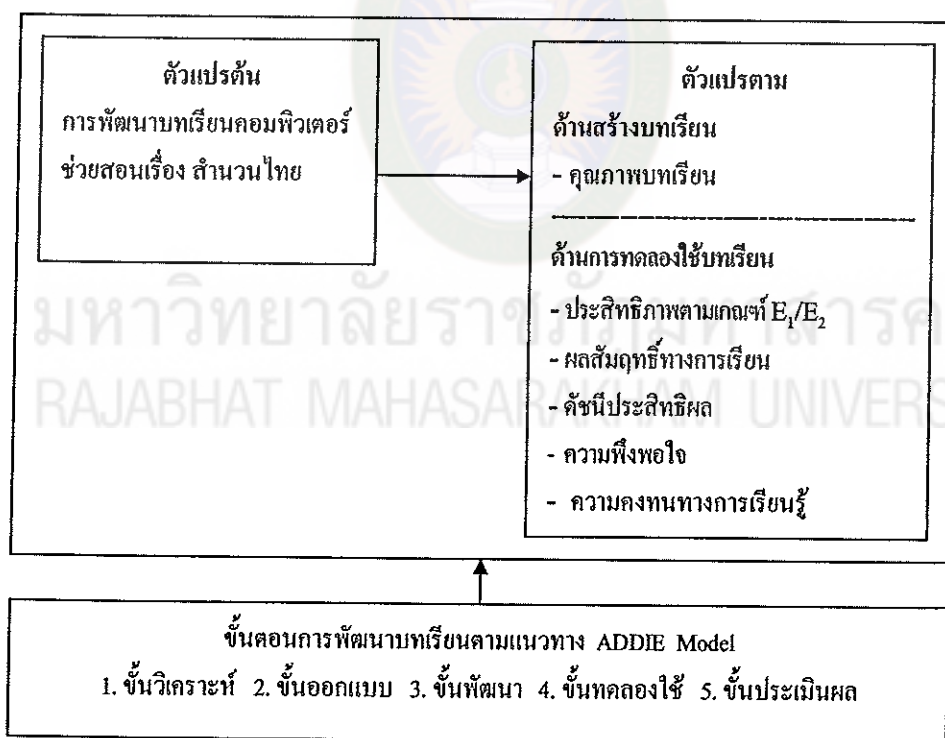
3. เนื้อหาที่นำมาใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ เรื่อง สำนักนไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 3.1 เรื่องที่ 1 สำนักนไทยที่เกิดจากธรรมชาติ
- 3.2 เรื่องที่ 2 สำนักนไทยที่เกิดจากพฤติกรรมของคนหรือสัตว์
- 3.3 เรื่องที่ 3 สำนักนไทยที่เกิดจากวัฒนธรรมประเพณี
- 3.4 เรื่องที่ 4 สำนักนไทยที่เกิดจากศาสนา
- 3.5 เรื่องที่ 5 สำนักนไทยที่เกิดจากการดำรงชีวิตและเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาตามแนวคิดตามรูปแบบ ADDIE Model ของ รอดเดอร์ริก, ซิม (Rodderick, Sims) แห่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย มนต์ชัย เทียนทอง.(2548 : 132) อธิบายโดยแสดงให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น และตัวแปรตามที่จะศึกษา ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

จากแผนภูมิที่ 1 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาบทเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวิเคราะห์ ขั้นการออกแบบ ขั้นการพัฒนา ขั้นการทดลองใช้ และขั้นการประเมินผล โดยในการศึกษา ตัวแปรต้นได้แก่ การพัฒนาบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง จำนวนไทย ส่วนตัวแปรตามจัดแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้ ด้านสร้างบทเรียน ได้แก่ คุณภาพบทเรียนที่พัฒนาขึ้น ด้านการทดลองใช้บทเรียน ได้แก่ ประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์ E_1/E_2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนีประสิทธิผล ความพึงพอใจและความคงทนทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ หมายถึง สื่อการเรียนการสอน เรื่อง จำนวนไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีรายการบรรจุเนื้อหาแบบฝึกทักษะ ภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว ที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 1.1 เรื่องที่ 1 จำนวนไทยที่เกิดจากธรรมชาติ
- 1.2 เรื่องที่ 2 จำนวนไทยที่เกิดจากพฤติกรรมของคนหรือสัตว์
- 1.3 เรื่องที่ 3 จำนวนไทยที่เกิดจากวัฒนธรรมประเพณี
- 1.4 เรื่องที่ 4 จำนวนไทยที่เกิดจากศาสนา
- 1.5 เรื่องที่ 5 จำนวนไทยที่เกิดจากการดำรงชีวิตและเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ประสิทธิภาพของบทเรียน หมายถึง ความสามารถของบทเรียนในการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถึงระดับเกณฑ์มาตรฐานในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 2.1 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนทดสอบระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 80
- 2.2 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หลังเรียนครบทุกเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 80

3. คุณภาพของบทเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง จำนวนไทย ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยวัดด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนจัดแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง ด้านภาพ ภาษา และเสียง ด้านอักษรและสี ด้านแบบทดสอบ และด้านการจัดการบทเรียน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของคะแนนจากการประเมินผู้เรียนหลังจากศึกษาจากบทเรียนจบแล้วโดยพิจารณาพัฒนาการด้านความรู้ของผู้เรียนจากคะแนนความสามารถของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

5. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าแสดงความก้าวหน้าของการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง จำนวนไทย ที่พัฒนาขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนกับคะแนนเต็ม

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคอบทเรียนเรื่อง จำนวนไทย หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยวัดค่าเป็นคะแนนจากการทำแบบประเมินความพึงพอใจทางการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

7. ความคงทนทางการเรียนรู้ หมายถึง การคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถของผู้เรียนที่จะระลึกถึงความรู้ที่เคยมีประสบการณ์ที่ผ่านมา หลังจากเวลาผ่านไปช่วงระยะเวลา 7 วัน และ 30 วัน โดยเริ่มนับจากวันที่สอบหลังเรียน (post-test)

8. กลุ่มทดลอง หมายถึง ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง จำนวนไทย ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามแบบแผนการทดลอง

9. กลุ่มควบคุม หมายถึง ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบปกติในชั้นเรียนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ โดยไม่ได้จัดเป็นกรณีพิเศษแต่อย่างใด

10. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องจำนวนไทย สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

11. จำนวนไทย หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสลับต่อกันมาซ้ำๆ มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่

12. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านสื่อคอมพิวเตอร์

ข้อตกลงเบื้องต้น

การยอมรับประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง จำนวนไทย ให้ถือค่าความคลาดเคลื่อนในการยอมรับหรือไม่ยอมรับ 3 ระดับคือ

สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สำนวนไทย สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้เกินกว่า 2.5%

เท่ากับเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สำนวนไทย เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5%

ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สำนวนไทย ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5% ถือว่ายังมีประสิทธิภาพยอมรับได้

ประโยชน์การศึกษา

1. ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นมีความรู้ มีความเข้าใจ ในสาระที่เรียน เนื่องจากบทเรียนประกอบด้วย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และมีการวิเคราะห์เนื้อหาและออกแบบอย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบมัลติมีเดียและพัฒนาการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ